

ΠΥΡΓΟΙ ΝΑΞΟΥ

Σορώκου Πολυξένη
Άννα-Μαρία Νίκα

Πύργος του χειμάρρου

- Ο πύργος είναι κυκλικός, με εξωτερική διάμετρο 9,20 μ., εσωτερική 7,12 μ. και περίπου 15 μέτρα ύψος. Οι τοίχοι έχουν πάχος 1,10 μ.[1] Έχει διπλό τοίχο, εξωτερικό και εσωτερική επένδυση, είναι κτισμένοι με ντόπιο μάρμαρο χωρίς συνδετικό υλικό, με πολύ προσεγμένη συναρμογή που φανερώνει την καλή ποιότητα της αρχαίας λιθοτεχνίας. Την εξωτερική πλευρά της λιθοδομής αποτελούν μεγάλες ορθογωνισμένες πέτρες που το μήκος τους ποικίλει από 0,58 μ. ως 2 μ. και το πλάτος τους από 0,35 μ. ως 0,40 μ.[1] Σε μερικές διακρίνονται λατομικά σημεία, Λ, V, Ο, που χρησιμοποιούνταν από τους μαστόρους για να τοποθετηθούν με ακρίβεια στη θέση τους. Η εσωτερική επένδυση αποτελείται από πέτρες διαφόρων μεγεθών.[1] Στη νότια πλευρά υπάρχει η μοναδική θύρα, και ακριβώς από πάνω της, αλλά σε ύψος 10 μ. από το έδαφος, δηλαδή στον δεύτερο όροφο, είναι ένα μικρό παράθυρο, το μοναδικό του πύργου. Τα μόνα άλλα ανοίγματα είναι υδρορρόες και πολεμίστρες (τοξοθυρίδες) που εξωτερικά διακρίνονται σαν στενές σχισμές ενώ εσωτερικά φαρδαίνουν, ώστε να δίνουν χώρο στους τοξότες να κινηθούν.
- Στο εσωτερικό υπάρχει ισόγειο όπως και τρεις όροφοι, που έχουν καταρρεύσει, αλλά διακρίνονται από τις υποδοχές για τα δοκάρια του πατώματος τους (δοκοθήκες). Αριστερά από την είσοδο μια σκάλα με μαρμάρινα σκαλοπάτια, πακτωμένα στον τοίχο, οδηγεί ακτινωτά προς τα πάνω. Η οροφή του πύργου δεν σώζεται και δεν έχουν βρεθεί στοιχεία που να μας δείχνουν πώς θα ήταν η στέγη και να μας επέτρεπαν ακριβή αποκατάσταση. Επικρατεί η άποψη ότι θα ήταν επίπεδη, με πολεμίστρες.[1] Εκτιμάται ότι το ύψος του όταν κατασκευάστηκε έφτανε τα 20 μ. Το γεγονός ότι το κτίριο διατηρείται σε τόσο καλή κατάσταση μαρτυρά την ικανότητα των αρχαίων λιθοτεχνιτών, να τοποθετούν τις λαξευμένες πέτρες με ακρίβεια έτσι ώστε να μην χρειάζεται συνδετικό υλικό. Πιστεύεται ότι κτίστηκε πάνω στο λατομείο του.

Πύργος Γλέζου

ΙΣΤΟΡΙΑ

- Το τείχος που περιβάλλει το κάστρο έχει σχήμα πενταγώνου και κλείνει με τρεις πύλες. Κοντά στη βορειοδυτική πύλη βρίσκεται ο πύργος του Γλέζου (Κρίσπι) και εκτείνεται, κατά ένα τμήμα, επί της δυτικής και βόρειας πλευράς του Καστρου. Αποτελείται από τέσσερα επίπεδα και είναι ο μοναδικός πύργος στη Νάξο, ο οποίος έχει προσαρτημένο και ένα κυκλικό πύργο.
- Το 1207 εγκαθιδρύθηκε η φράγκικη κυριαρχία στο Αιγαίο. Ο Ενετός Μάρκος Β' Σανούδος ίδρυσε το κάστρο της Χώρας Νάξου με 12 περιμετρικούς πύργους, ένας από τους οποίους, ο μοναδικός που έχει διασωθεί, είναι ο πύργος του Γλέζου.
- Ονομάζεται και «Πύργος της Απεραθίτισσας».
- Κατά τα έτη 1968-1969 έγιναν εργασίες αναστήλωσης στον πύργο του Γλέζου. Το 1968 ο πύργος στερεώθηκε εσωτερικά και εξωτερικά και ενισχύθηκε η τοιχοποιία του. Το 1995 ξεκίνησαν εργασίες αναστήλωσης του πύργου, ώστε να χρησιμοποιηθεί ως μουσείο.
- Αρχικά, ο πύργος άνηκε στους Κρίσπι και στη συνέχεια, επί Τουρκοκρατίας, πέρασε στην ιδιοκτησία του διοικητή της Βλαχίας Φραγκόπουλου ή Αγά. Μετά, πέρασε στα χέρια του Μεγάλου Διερμηνέα της Υψηλής Πύλης Μπαρότση, μέχρι να φτάσει στην ιδιοκτησία του Π. Γλέζου. Πριν από μερικά χρόνια, ο πύργος έμοιαζε εγκαταλελειμμένος, όμως η οικογένεια Γλέζου τον δώρισε στην Αρχαιολογική Υπηρεσία, η οποία τον ανακαίνισε. Ο πύργος σήμερα στεγάζει το Βυζαντινό Μουσείο Νάξου.

Πύργος Αγιάς

ΙΣΤΟΡΙΑ

- Ο Πύργος Αγιάς είναι πύργος ο οποίος πιθανόν κτίστηκε τον 17ο αιώνα στις βόρειες ακτές της [Νάξου](#), σε υψόμετρο περίπου 200 μέτρα πάνω από την επιφάνεια της θάλασσας, και με πανοραμική θέα. Είναι από τους λίγους πύργους της Νάξου που βρίσκονται κοντά στη θάλασσα. Ο πύργος βρίσκεται περίπου 6 χιλιόμετρα βόρεια της [Χώρας της Νάξου](#) και κοντά στην μονή Αγιάς και την [Αγιά Κωμικής](#). Ο πύργος πιθανόν ανήκε στην οικογένεια Κόκκοι και αργότερα αποκτήθηκε από τους Σπανούς και τους Παραρά. Ο πύργος υπέστη ζημιές από πυρκαγιά το 1992.
- Ο πύργος έχει διαστάσεις περίπου 12 επί 7,7 μέτρα. Κοντά στον πύργο βρίσκεται το ελαιοτριβείο, το οποίο αν και δεν έχει στέγη διατηρεί μέρος του εξοπλισμού του, και ερειπωμένα κτίρια όπως αποθήκες, στάβλοι και άλλα. Ο πύργος είναι λιτός, χωρίς διακοσμητικά στοιχεία. Το δώμα του πύργου περιβάλλεται από [στηθαίο](#) ύψους 30 εκατοστών κτισμένο από τα ίδια υλικά με τον υπόλοιπο πύργο, το οποίο φέρει [πολεμίστρες](#) με τη μορφή χελιδονοουράς. Το εσωτερικό του πύργου ήταν προσβάσιμο από πόρτα στο νότιο τμήμα του πρώτου ορόφου, η οποία ήταν προσβάσιμη από σκάλα. Εσωτερικά οι σκάλες είναι πέτρινες και η πρόσβαση στο δώμα γινόταν με κινητή ξύλινη σκάλα.
- Ο πύργος έχει χαρακτηριστεί ιστορικό διατηρητέο μνημείο το 1983 μαζί με τους άλλους μεσαιωνικούς πύργους της Νάξου, γιατί πρόκειται για επιβλητικά κτίσματα με μεγάλο αρχιτεκτονικό και μορφολογικό ενδιαφέρον, που είναι άρρηκτα δεμένα με την ιστορία του νησιού. Μαζί με τον πύργο μνημεία χαρακτηρίστηκαν το παρεκκλήσι και τα μεσαιωνικά κτίσματα σε απόσταση 100 μέτρων από τον πύργο. Έχει οριστεί ζώνη προστασίας ακτίνας 500 μέτρων γύρω από τον πύργο.

Πύργος Μαρκοπολίτης

- Ένας από τους πιο χαρακτηριστικούς αρχοντικούς πύργους της Νάξου στο χωριό Ακάδημοι της Νάξου, πολύ κοντά στον πύργο **Μπαρότση**.
- Χτίστηκε το 1776 όπως πιστοποιείται από εντοιχισμένη επιγραφή, κάτω από το οικόσημο, στο υπέρθυρο της κυρίας εισόδου του δευτέρου ορόφου που αναγράφει «1776 ΔΙΕΞΟΔΟΥ ΜΑΡΚΟΣ ΡΟΛΙΤΗΣ».
- Ανήκε στο **Μάρκο Πολίτη** και είναι από τους ελάχιστους πύργους αυτού του τύπου στη Νάξο που χτίστηκε από Ορθόδοξο. Ο Μάρκος Πολίτης ή Μαρκοπολίτης υπήρξε ηγετική μορφή των εξεγέρσεων εναντίον των Τούρκων και κυρίως εναντίον των άλλων φεουδαρχών του νησιού και τελικά εξορίστηκε στην Μυτιλήνη όπου τον κρέμασαν οι Τούρκοι το 1802.
- Ο πύργος είναι τριώροφος, με εξαιρετική εσωτερική διαρρύθμιση και πλούσιο διάκοσμο.
- Το 1888 ο Πύργος αγοράστηκε από την οικογένεια Παπαδάκη στην οποία ανήκει μέχρι σήμερα.